

1884. l., dež. zakonik št. 1, sklenil dostavek, vsled katerega bi učitelji dobili pravico rabiti dotični šolski vrt za se, in da bi se jim v plačo ne všteval čisti katastralni dohodek, kakor to določuje §. 27. istega zakona. V tej točki se prositelji motijo, kajti po §. 27. vštevajo se samo oni dohodki v učiteljevo plačo, ki jih imajo od travnikov, njiv in gozdov in ki ne spadajo k šolskemu vrtu; to so samo ona zemljišča, katera so mu v porabo razun šolskega vrta odločena. Dohodek šolskega vrta pa se nikjer ne všteva v učiteljsko plačo.

Ker se torej prositelji vsekako o tem očitvidno motijo, nasvetuje upravni odsek, da se tudi ta prošnja odbije.

Dovoljujem si torej imenom upravnega odseka nasvetovati:

Visoka zbornica naj sklene:

Prošnja pedagog. društva na Krškem za preuredbo §§. 29., 38., in 39. zakona z dné 9. marca 1879. l., dež. zakonik št. 13.; §. 4. zakona z dné 25. febr. 1870. l., dež. zakonik št. 11.; §. 13. zakona z dné 29. aprila 1873. l., dež. zakonik št. 22. in §. 3. zakona z dné 28. dec. 1884. l., dež. zakonik št. 1, 1885. l. **se odbije.** (Obveljá).

Književnost.

— **Angeljček**, otrokom učitelj in prijatelj. Izdal Anton Kržič. IV. zvezek. V Ljubljani, 1888. Samozaložba. Tiskala Katoliška Tiskarna. Priljubljeni „Angeljček“ ima v tem zvezku na 48 stranéh polno torbo prav koristnega in vedrilnega blagá, in je zopet dobro došel, posebno tudi pridnim učencem za pirhe ali tudi kot darilo in spominček prvega sv. obhajila. Stane samo 12 kr.

Stritarjevih zbranih spisov izšel je užé 39., 40. in 41. snopič.

Dopisi.

Iz Istre. Imenovanje. Šolskimi nadzorniki v Istri so imenovani: Za slovanske ljudske šole v Koprskem okraji g. dr. Fran Kos, profesor v Gorici; za italijanske ljudske šole Fran Orbanich; za Volovsko nadučitelj Fran Uršič; za Lesinjski okraj Pavl Skopinič, učitelj na vadnici v Kopru; za okraj Puljski Štefan Kriznič, glavni učitelj na učilišči v Kopru; za okraj Pazinski Ivan Kos, profesor na gimnaziji v Pazinu; za Poreč kanonik Pesante, za Rovinj nadučitelj Predemo.

Iz Postojnskega okraja. Učitelji Postojnskega okraja ustanovili smo si 3. t. dné m. v spomin štiridesetletnega vladanja našega presvetlega cesarja »učiteljsko društvo za Postojnski šolski okraj«.

Namen društvu je: vzajemno, vsestransko, pedagogično in didaktično izobraževanje učiteljev in učiteljic v korist ljudske šoli in vzgoji mladine; potezanje za blaginjo učiteljev in učiteljic; vaje in produkcije v petji in godbi; razširjevanje sadjarstva v Postojnskem okraji; postavljanje umrlim učiteljem nagrobne spominke, v kolikor bodo dopuščale društvene finance.

Sredstva tej nameri so sledeča: Večkratno zborovanje društvenikov, pri kojem se predavajo pedagogične in sploh v delokrog učiteljskega stanu spadajoče znanstvene reči; spisevanje primernih spisov (govorov) in objavljenje taistih v posebnem glasilu »Letopis«, kateri se brezplačno razdeli med društvenike; peticije in resolucije na dotične oblasti, društva in skupščine; nabiranje in pripravljanje učnih pripomočkov in izobraževalnih sredstev; iz petih udov za eno leto voljeni odsek ocenjuje in skupščini poroča o na novo izišlih v pedagogično in kmetijsko stroko spadajočih knjigah; predavanje v sadjarstvo in drugo v kmetijstvo spadajočih znanstvenih reči; (ti shodi so pristopni tudi drugemu občinstvu); javne razstave učnih pripomočkov, dobrih knjig, raznega orodja in pridelkov šolskih vrtov; občevanje z drugimi društvi; pobiranje rednih in izrednih doneskov.

Razven učiteljev in učiteljic pristopijo lahko k društvu tudi šolski prijatelji kot podporni udje. Letnina za vsacega uda znaša 2 gld., katera se bode pobirala v poluletnih obrokih. Značiti se bode komu preveč zdelo 2 goldinarja; nastavili smo pa toliko letnino največ zaradi nagrobnih spominkov.

Dosedaj oglasilo se je užé blizo 30 učiteljev in učiteljic, da pristopijo k novemu društvu. Kdor do sedaj še ni ud, naj se oglasi pri društvenem predsedniku ali tajniku. V začasni odbor, to je za toliko časa, da nam visoka vlada potrdi naša pravila, bili so dné 3. aprila t. l. pri posvetovalnem shodu v Št. Petru, kojega se je udeležilo 25 učiteljev in šolskih prijateljev, nastopni gospodje izvoljeni:

Naš starosta, mnogozaslužni nadučitelj Trnovski, gospod Martin Zarnik je predsednik in g. Štefan Jelenec pa njegov namestnik. Tajnikom je bil izvoljen g. Jakob Dimnik, njegovim namestnikom pa g. Ljudevit Fetichek Frankheim. Blagajnik postal je g. Matija Hiti; pevovodja pa g. Filip Kéte in njegov namestnik g. Karol Česnik.

Imena sedanjih odbornikov nam pričajo, da je društvo v dobrih rokah, in zagotovljeni smo, da bode društvo, ako se ga z združenimi močmi oklenemo, rodilo mnogo sadú v korist slovenskega učiteljstva in ljudskega šolstva. Zatorej, dragi tovariši in tovaršice, le pridno pristopajte k društvu ter pričimo i mi delovati sebi v čast in korist, »saj delo in dejanje krepčuje moža«. »Viribus unitis« naj bode tudi geslo našemu društvu, koje nas bode spojilo v jedno telo, da se bodemo mogli z združenimi močmi potezati za blaginjo in čast svojega vzvišenege stanu. Novemu društvu pa: „*Vivat, floreat, crescat!*“

— mn —

Iz Logatca. Letošnja učiteljska konferencija za Logaški okraj bode v 31. dan julija t. l. ob 9. uri dopoldne v šolskem poslopji v Idriji in sicer po tem-le dnevnem redu: 1. Otvori se konferencija in določi podpredsednik. 2. Volitev dveh zapisnikarjev. 3. Opazke c. kr. okrajnega šolskega nadzornika vsled nadzorovanja. 4. Volitev dveh udov v c. kr. okrajni šolski svét za bližnjo šestletno dóbo. 5. Volitev dveh udov v deželno učiteljsko konferencijo. 6. Volitev stalnega odbora. 7. Poročilo nadučitelja Jos. Benedeka, Leop. Božiča in učitelja Henr. Likarja o sredstvih za dobro hojo v šolo. 8. Poročilo odborovo za izdajo opisa Logaškega šolskega okraja. 9. Poročilo komisije knjižnične. 10. Volitev komisije knjižnične. 11. Nasvéti posameznih konferenčnih udov, kar pa se mora 8 dni poprej stalnemu odboru naznaniti.

S Krškega. (Beseda o učiteljskih društvih). Iz sosednje Štajerske prihajajo nam vesele vesti o združenji slovenskih učiteljev. Bog daj, da bi se kmalu uresničila »zveza slovenskih učiteljskih društev« na jedino pravi národno-pedagogični podlogi. Radi osnove »privatnega podpornega učiteljskega društva« pa imamo nekatere pomislíke, kajti pri nas užé od nekaj preveč cepimo moči. Mar bi ne bilo bolje užé obstoječe ljubljansko »vdovsko učiteljsko društvo« vsestransko podpirati, ker ima užé blizo 50.000 gld. premoženja. Odbor tega društva je gotovo pripravljen tudi pravila pogojno tako izpremeniti, da bodo ugajale -- ne le kranjskim -- ampak tudi sosednim učiteljem popolno.*)

— Pedagogičsko društvo. Za tekoče društveno leto so nadalje vplačali letnino: g. Spetzler Gustav, nadučitelj v Boštanji; g. Ramoveš Andrej, župnik v Svibnem; g. Kalan Fran, učitelj v Čatezi; g. Romih Tomaž, mešč. učitelj v Krškem; g. Gantar Ivan, nadučitelj na Studenci. Vse p. n. slovenske učitelje in učiteljice uljudno prosimo, da v polnem številu pristopijo v društvo in o pravem času dopsljejo letnino, ker se »Pedagogičski letnik«, II. leto, užé tiska.

Iz Ljubljane. Iz seje c. kr. deželnega šolskega svéta z dné 22. in 24. marcija t. l. Odredilo se je zastran disciplinarnih preiskav nekaterih učiteljev oziroma nadučiteljev. — Oddala se je služba učiteljice in podučiteljice na šesterorazredni mestni dekliški šoli v Ljubljani. (Glej »Premene pri učiteljstvu« v 7. št. »Uč. Tov.«!) — Začasni učitelj na enorazredni ljudski šoli v Selih pri Šumbregu, g. Karol Završnik, je bil imenovan stalnim učiteljem. — Rešilo se je mnogo raznih prošenj; o pritožbah zoper kazni za neopravičene šolske zamude, za oproščenje šolnine, za poučevanje v verouku in drugem presežnem poučevanju ter o nagradah in podporah.

— »Národna šola« ima na razpolaganje več zbirk »stereometričnih teles«. Vsaka zbirka je vložena v kartonasto škatljo in obsega: 1. kocko = dm^3 , 2. valj (cilinder), 3. stožec (kegel), 4. tristransko piramido, 5. šeststransko piramido, 6. tristransko prizmo,

*) To bi se ne uravnalo lahko, ker »Vdovsko društvo« na Kranjskem ima premoženje svoje — po d. svojim imenom.

7. šeststransko prizmo. Društvenikom »Národne Šole« oddaje se taka zbirka za majhno odškodnino v namen izdavanja slovenskih spisov za mladino. V prodajalnicah učnih pripomočkov stane taka zbirka 2 glđ. Za oblikoslovje in kot pojasnilno učilo pri telesninskih računih so ta lično izdelana telesa posebno priporočljiva. Obrobljena so z rudečim papirjem in stranice prilepljene s papirjem lesne imitacije.

Vabilo na XXIII. redni veliki zbor „Matice Slovenske“ v sredo 18. aprila 1888. l. ob 4. popoldne v mestni dvorani. — Vrsta razpravam: 1. Predsednikov ogovor. 2. Račun o društvenem novém gospodarstvu v dobi od 1. jan. do 31. dec. 1887. l. 3. Volitev treh računskih presojevalcev. (§. 9. a. dr. pravil). 4. Proračun za l. 1889.*) 5. Letno poročilo o odborovem delovanji v dobi od 1. aprila 1887. do 1. aprila 1888. l. 6. Dopolnilna volitev društvenih odbornikov. Vsled smrti, odpovedi in po §. 12. dr. pravil imajo letos izstopiti iz odbora: Gg. † *Einspieler Andrej, dr. Jarc Anton, Kaspert Anton, Majciger Ivan, Pleteršnik Maks, Šuklje Franc, Vilhar Ivan, Zupančič Vilibald, dr. Zupanec Jarnej* in *Žolgar Mihael*. V odboru pa še ostanejo: Gg. Cigale Matej, dr. Dolenc Hinko, Flis Ivan, Grasselli Peter, dr. Gregorčič Anton, Gregorčič Simon, Hubad Franc, Kermavner Valentin, Kersnik Janko, Kržič Anton, dr. Lampe Franc, Levec Franc, Marn Josip, dr. Poklukar Josip, dr. Požar Lovro, Praprotnik Andrej, Raič Anton, Robič Luka, Senekovič Andrej, Stegnar Feliks, Svetec Luka, Šubic Ivan, Šuman Josip, dr. Šušť Ivan, dr. Tavčar Ivan, Tomšič Ivan, Vavrů Ivan, Vodusek Matej, Wiesthaler Franc in Zupančič Anton.

Vsaj 16 odbornikov mora po §. 12. dr. pravil navadno bivati v Ljubljani. Izstopivši smejo biti zopet voljeni.

Pri volitvi odbornikov in istotako pri volitvi treh računskih presojevalcev (3. točka) se vstevajo tudi volilni listki tacih društvenikov, ki sicer niso mogli priti sami k zboru, ki so pa vendar volilne listke poslali odboru z lastnoročnim podpisom tako, da ni suma zaradi kake prevare. 7. Samostojni predlog odborov: Redni veliki zbor naj sklene, da se ima §. 36. opravnega reda, ki se je doslej glasil: »Tajnikovo službo odbor po razpisu oddaje za tri leta«, spremeniti in glasi v prihodnje tako: »Tajnikovo službo odbor po razpisu oddaje praviloma na tri leta (§. 13. mat. pravil). Ako se je pa odbor po večletnem tajnikovem službovanji uveril o njegovi sposobnosti, sme ga tudi brez razpisa potrditi za daljšo dobo«. 8. Posamezni predlogi in nasveti. (Prav. §. 4. a.)

V Ljubljani v 27. dan marcija 1888. l.

Predsednik:
Josip Marn.

Odbornik in blagajnik:
Ivan Vilhar:

† Dr. Valentin Zarnik. Veliki petek t. l. popoldne ob 3. uri umrl je Valentin Zarnik, mož, čegar spomin bode v zgodovini slovenskih národnih borb živel na veke. Pokojnik je bil tudi kot deželni odbornik, več časa ud c. kr. deželnega šolskega sveta, kjer je bil poseben podpornik in prijatelj slovenskim učiteljem. Slava bodi njegovemu spominu!

*) Računski sklep in proračun sta gg. društvenikom v društveni pisarni na ogled in jim bosta pri velikem zboru tiskana na razpolaganje.

Premene pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. G. Karol Završnik, začasni učitelj v Selih pri Šumbregu, je imenovan stalnim učiteljem. — G. Štefan Primožič, potrjeni pripravnik, je zač. postavljen na drugo uč. mesto na Dobrovo pri Ljubljani in g. Bernard Andolšek, potrjeni pripravnik ravno tako v Srednjo Vas v Bohinji. — Deželni odbor imenoval je g. Jarneja Črne-ta, učitelja na Vrhniki, tretjim učiteljem na sadjarski in vinarski šoli v Grmu.

Razpis učiteljske službe.

Št. 222.

okr. š. sv. Na enorazredni ljudski šoli v Stopičah izpraznjena je učiteljska služba s 450 glđ. letne plače in s 30 glđ. opravilne doklade. Prosilci za to službo naj po predpisanem potu svoje prošnje do 30. aprila t. l. vlagajo pri tukajšnjem uradu.

C. kr. okrajni šolski svet v Novem Mestu v 6. dan aprila 1888. l.

7. šeststransko prizmo. Društvenikom »Národne Šole« oddaje se taka zbirka za majhno odškodnino v namen izdavanja slovenskih spisov za mladino. V prodajalnicah učnih pripomočkov stane taka zbirka 2 glđ. Za oblikoslovje in kot pojasnilno učilo pri telesninskih računih so ta lično izdelana telesa posebno priporočljiva. Obrobljena so z rudečim papirjem in stranice prilepljene s papirjem lesne imitacije.

Vabilo na XXIII. redni veliki zbor „Matice Slovenske“ v sredo 18. aprila 1888. l. ob 4. popoldne v mestni dvorani. — Vrsta razpravam: 1. Predsednikov ogovor. 2. Račun o društvenem novém gospodarstvu v dobi od 1. jan. do 31. dec. 1887. l. 3. Volitev treh računskih presojevalcev. (§. 9. a. dr. pravil). 4. Proračun za l. 1889.*) 5. Letno poročilo o odborovem delovanji v dobi od 1. aprila 1887. do 1. aprila 1888. l. 6. Dopolnilna volitev društvenih odbornikov. Vsled smrti, odpovedi in po §. 12. dr. pravil imajo letos izstopiti iz odbora: Gg. † *Einspieler Andrej, dr. Jarc Anton, Kaspert Anton, Majciger Ivan, Pleteršnik Maks, Šuklje Franc, Vilhar Ivan, Zupančič Vilibald, dr. Zupanec Jarnej* in *Žolgar Mihael*. V odboru pa še ostanejo: Gg. Cigale Matej, dr. Dolenc Hinko, Flis Ivan, Grasselli Peter, dr. Gregorčič Anton, Gregorčič Simon, Hubad Franc, Kermavner Valentin, Kersnik Janko, Kržič Anton, dr. Lampe Franc, Levec Franc, Marn Josip, dr. Poklukar Josip, dr. Požar Lovro, Praprotnik Andrej, Raič Anton, Robič Luka, Senekovič Andrej, Stegnar Feliks, Svetec Luka, Šubic Ivan, Šuman Josip, dr. Šušť Ivan, dr. Tavčar Ivan, Tomšič Ivan, Vavrů Ivan, Vodusek Matej, Wiesthaler Franc in Zupančič Anton.

Vsaj 16 odbornikov mora po §. 12. dr. pravil navadno bivati v Ljubljani. Izstopivši smejo biti zopet voljeni.

Pri volitvi odbornikov in istotako pri volitvi treh računskih presojevalcev (3. točka) se vstevajo tudi volilni listki tacih društvenikov, ki sicer niso mogli priti sami k zboru, ki so pa vendar volilne listke poslali odboru z lastnoročnim podpisom tako, da ni suma zaradi kake prevare. 7. Samostojni predlog odborov: Redni veliki zbor naj sklene, da se ima §. 36. opravnega reda, ki se je doslej glasil: »Tajnikovo službo odbor po razpisu oddaje za tri leta«, spremeniti in glasi v prihodnje tako: »Tajnikovo službo odbor po razpisu oddaje praviloma na tri leta (§. 13. mat. pravil). Ako se je pa odbor po večletnem tajnikovem službovanji uveril o njegovi sposobnosti, sme ga tudi brez razpisa potrditi za daljšo dobo«. 8. Posamezni predlogi in nasveti. (Prav. §. 4. a.)

V Ljubljani v 27. dan marcija 1888. l.

Predsednik:
Josip Marn.

Odbornik in blagajnik:
Ivan Vilhar:

† Dr. Valentin Zarnik. Veliki petek t. l. popoldne ob 3. uri umrl je Valentin Zarnik, mož, čegar spomin bode v zgodovini slovenskih národnih borb živel na veke. Pokojnik je bil tudi kot deželni odbornik, več časa ud c. kr. deželnega šolskega sveta, kjer je bil poseben podpornik in prijatelj slovenskim učiteljem. Slava bodi njegovemu spominu!

*) Računski sklep in proračun sta gg. društvenikom v društveni pisarni na ogled in jim bosta pri velikem zboru tiskana na razpolaganje.

Premene pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. G. Karol Završnik, začasni učitelj v Selih pri Šumbregu, je imenovan stalnim učiteljem. — G. Štefan Primožič, potrjeni pripravnik, je zač. postavljen na drugo uč. mesto na Dobrovo pri Ljubljani in g. Bernard Andolšek, potrjeni pripravnik ravno tako v Srednjo Vas v Bohinji. — Deželni odbor imenoval je g. Jarneja Črne-ta, učitelja na Vrhniki, tretjim učiteljem na sadjarski in vinarski šoli v Grmu.

Razpis učiteljske službe.

Št. 222.

okr. š. sv. Na enorazredni ljudski šoli v Stopičah izpraznjena je učiteljska služba s 450 glđ. letne plače in s 30 glđ. opravilne doklade. Prosilci za to službo naj po predpisanem potu svoje prošnje do 30. aprila t. l. vlagajo pri tukajšnjem uradu.

C. kr. okrajni šolski svet v Novem Mestu v 6. dan aprila 1888. l.